

**MIĘDZY NADZIEJĄ
A STRACHEM**

Tomasz Smura

MIĘDZY NADZIEJĄ A STRACHEM

Polityka państw regionu Indo-Pacyfiku
wobec wzrostu potęgi Chin

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2025

Recenzje:

dr hab. Dominik Mierzejewski, prof. UŁ

dr hab. Agata Wiktoria Ziętek, prof. UMCS

Redakcja: Leszek Kamiński

Korekta: Zespół

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Na okładce wykorzystano grafiki z Adobe Stock (vectorfusionart, thanaseth)

Supported by the Korea Foundation

Wydanie pod patronatem Fundacji im. Kazimierza Pułaskiego

Copyright © 2025 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

ISBN 978-83-68091-57-1

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Dystrybucja: ATENEUM

www.ateneum.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (Jerzy Łazarski)

Wydrukowano w Polsce

Najdroższej Mamie książkę tę dedykuję

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział I. Równowaga sił: odwieczna zasada polityki międzynarodowej?	19
Równowaga sił i potęga	19
Czym jest równowaga sił?	19
Siła państwa	24
Pojęcie równowagi sił na przestrzeni wieków	27
Początki koncepcji polityki równowagi sił	28
XVIII–XIX wiek – złoty okres równowagi sił	32
Okres międzywojenny – triumf idealizmu	38
Równowaga sił w dobie zimnej wojny	43
Równowaga sił współcześnie	49
Polityka równowagi sił w praktyce państw Azji Wschodniej	52
Podsumowanie	54
Rozdział II. Narodziny nowego hegemonu? Proces chińskich reform i wzrost potęgi Chin	56
Chiny Mao Zedonga	56
Wojna koreańska	61
Wielki skok i rozłam chińsko-radziecki	64
Rewolucja kulturalna	68
Szok Nixona i otwarcie się Chin na świat	69
Proces chińskich reform – wzrost potęgi Chin	72
Chiny i Azja Wschodnia po zakończeniu zimnej wojny	75
W kierunku statusu mocarstwa globalnego	78
Czy Chiny sięgną po hegemonię w Azji?	92
Podsumowanie	105
Rozdział III. Percepcja Chin i wzrostu chińskiej potęgi w państwach regionu Indo-Pacyfiku	107
Relacje Chin z Japonią – przeszłość determinująca teraźniejszość	108
Doświadczenia historyczne	108
Percepcja Chin w Japonii	118

Relacje Chin z Rosją – wyrachowana miłość	127
Doświadczenia historyczne	127
Percepcja Chin w Rosji	139
Relacje Chin z Koreą Południową – mieć ciastko i zjeść ciastko	148
Doświadczenia historyczne	148
Percepcja Chin w Korei Południowej	154
Percepcja Chin i wzrostu chińskiej potęgi w Indiach	162
Doświadczenia historyczne	162
Percepcja Chin w Indiach	168
Relacje Chin z Wietnamem	176
Doświadczenia historyczne	176
Percepcja Chin w Wietnamie	183
Podsumowanie	186

Rozdział IV. Polityka państw Indo-Pacyfiku

wobec wzrostu potęgi Chin	188
Równoważenie zewnętrzne i równoważenie wewnętrzne w polityce państw	188
Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Chin i obszaru Indo-Pacyfiku po zimnej wojnie	189
Równoważenie wewnętrzne państw Indo-Pacyfiku	
w ramach koalicji opartych na Stanach Zjednoczonych	197
Zwrot w kierunku Pacyfiku	198
Współpraca Japonia – Stany Zjednoczone	206
Współpraca Japonia – Korea Południowa – Stany Zjednoczone	211
Współpraca Australia – Japonia – Stany Zjednoczone	217
Współpraca Indie – Japonia – Stany Zjednoczone	220
Współpraca Australia – Indie – Japonia – Stany Zjednoczone (QUAD) i Australia – Stany Zjednoczone i Wielka Brytania (AUKSUS)	224
Współpraca Stany Zjednoczone – Wietnam	227
Równoważenie zewnętrzne państw Indo-Pacyfiku	
w ramach koalicji państw regionu	244
Współpraca Australia – Japonia	244
Współpraca Indie – Japonia	247
Współpraca Japonia – Wietnam	251
Współpraca Filipiny – Japonia	253
Współpraca Japonia – Rosja	257
Równoważenie wewnętrzne w polityce państw Indo-Pacyfiku wobec wzrostu potęgi Chin	269
Japonia – wielki zwrot w polityce bezpieczeństwa	269

Rosja i jej chiński dylemat	277
Korea Południowa – priorytet na północy	280
Indie – zagrożenie z dwóch stron	284
Wietnam – wróg mojego wroga... ..	285
Perspektywy	286
Podsumowanie	290
Zakończenie	293
Bibliografia	297